

עבירת איום על שופט - משמעותה והעונש בצידה

לא פעם הליכים פליליים כרוכים במעצר מאחורי סורג ובריאח או מסתיימים בעונשים כבדים. הדבר עשוי ליצור תסכול רב בקרב חשודים ונאשמים ולהוביל לאיום על חייהם של השופטים שחרצו את דינם. איום על שופט הינה עבירה חמורה, שפוגעת בעקרונות היסוד של שיטת המשפט ומהווה פגיעה קשה בשלטון החוק בפרט ובפעילות מערכת בתי המשפט בכלל ולצידה עונש של עד 3 שנות מאסר. עו"ד אסף דוק מסביר אודות יסודות עבירת איומים על שופט, העונש הקבוע לצידה תוך סקירת פסקי דין בנושא.

יסודות עבירת איומים על שופט

עבירת האיומים מנויה בסעיף 192 לחוק העונשין ומוגדרת כהטלת אימה על אדם אחר ופגיעה בביטחונו האישי, בין שהחשש לפגיעה בו הינו ריאלי ובין אם לאו. ההפחדה עשויה להתייחס למגוון אינטרסים של הפרט ובהם חייו, חירותו, שלמות גופו, בריאותו, קניינו וכדומה.

היסוד העובדתי הוא למעשה היסוד ההתנהגותי, כלומר מעשה העבירה עצמו - האיום. היסוד הנפשי הנדרש בעבירת איומים הוא "בכוונה להפחיד את האדם או להקניטו" - קרי שהמאיים הציב לנגד עיניו את המטרה של הפחדה והקנטה, כלומר, כי שאיפתו - ולא המניע שדחפו לעשות המעשה - היתה להשגתו של יעד זה. היסוד הנפשי מתקיים במצבים בהם למאיים הייתה מודעות, ברמה גבוהה של הסתברות, כי היעד של הפחדה, או הקנטה, יתממש עקב איומו, גם אם אין לו שאיפה לכך.

המחוקק מתייחס לאיום באופן גלובלי, אם כי עושה את ההבדלה המהותית בין איום סרק שאין מאחוריו כוונה למימוש לבין האיום האמיתי, הממשי והרציני המאיים לפגוע באדם אחר, בפרנסתו, בשמו הטוב או בגופו. באיום עצמו יש מאין הטלת פחד ומורא כלפי הצד המאיים - בין אם ימומש האיום ובין אם לאו, אך כאן אנו לא עוסקים בניבוי העתיד, אלא בתוצאות המעשים בהווה - אדם מאיים, זה אדם שנשללה ממנו זכות קיום בסיסית וכי חייו נהרסים בדרך זו או אחרת טרם מימוש האיום.

איומים המופנים לאנשי ציבור בכלל ולשופטים בפרט, הינם חמורים ביותר ועלולים לעיתים להיות קשים לא פחות מאלימות פיזית בשל היצרים הטמונים בהם. איומים כלפי שופטים מבזים את מערכת המשפט ופוגעים בחופש פעולתו של השופט האמור לתת את הדין ללא מורא וללא חשש. איומים שיש בהם להקניט או להפחיד שופטים פוגעים בכבודו של עובד הציבור ובמערכת אותה הוא משרת.

מה דינו של אדם המאיים על שופט?

החוק קובע עונש של עד 3 שנות מאסר בגין איום על אדם בכל דרך שהיא בפגיעה שלא כדין בגופו, בחירותו, בנכסיו, בשמו הטוב או בפרנסתו, שלו או של אדם אחר, בכוונה להפחיד את האדם או להקניטו.

עבירת איומים על שופט בראי הפסיקה

בתיק פלילי 19451-09-09 - הנאשם הורשע לאחר הודאתו בעבירת איומים ובהטרדה באמצעות מתקן בזק. הנאשם השאיר הודעות איום לשופטת לאופר, שופטת בית המשפט השלום בקריות, דרך המענה הקולי של הנייד שלה ובהם הוא מאיים על חייה. הנאשם אבטח את השופטת כאמור בשל חשש לפגיעה בחייה במהלך החודשים יוני ויולי שנת 2009. השופטת מסרה לנאשם, כפי בקשתו, את מספר הטלפון הסלולרי של בעלה שהיה באותה התקופה בשימוש בנה. באמצע חודש ספטמבר בשנת 2009

הנאשם התקשר לשופט דרך טלפון ציבורי ולצלצל ענה בנה שהשיב שאין הוא שומע את דבריו. הנאשם ניתק את השיחה וכדקה לאחר מכן התקשר בשנית. לא היה מענה ולכן השאיר הודעה המאיימת על חייה במענה הקולי לאור החשש שעבודתו תיפסק מפאת התפוגגות החשש לפגיעה בחיי השופט. לפי תסקיר שירות המבחן, לנאשם מצוקה כלכלית חריפה שהחמירה עם השנים. הנאשם הוא אדם נורמטיבי ולקח אחריות על מעשיו בהם הביע חרטה, צער ובושה על מעשיו. הנאשם הפר את האמון שניתן לו על ידי הרשויות ומערכת החוק ובחר לאיים על חייה של השופט בכדי שעבודתו תמשיך להתקיים. הקלה בעונשו עשויה ליצור הסלמה בדבר פגיעה באנשי ציבור ובשופטים בכדי לזכות בטובות הנאה כאלה ואחרות. לאחר דיון בטענות הצדדים הוחלט לגזור על הנאשם 9 חודשי מאסר בפועל ו-6 חודשי מאסר על תנאי לצד קנס כספי בסך 3,000 שקלים או חודש מאסר תמורתו.

בתיק פלילי 13-05-30353 - הנאשם הודה במסגרת הסדר טיעון בעבירות של איומים ועבירה של התנהגות פרועה במקום ציבורי. בתחילת חודש אוקטובר שנת 2010 התקיים דיון בעניינו של הנאשם במהלכו פנה אל כבוד השופט ירון לוי והחל לומר מילים שאינן נאותות. המאבטח הורה לו לעזוב את האולם ובתגובה אמר הנאשם לשופט "מי אתה בכלל". בהמשך, אמר הנאשם למאבטח במהלך צאתו מהאולם ובנוכחות השופט איומים שיש בהם בכדי להקניט את השופט או להפחידו, העליבו שלא כדון ובנוסף איים על המאבטחים בכוונה להקניטם או להפחידם. לטענת המאשימה, לנאשם הרשעות רבות בעבירות אלימות וכן הדיון שהתקיים שבמסגרתו הוגש כתב האישום כאמור, התבסס אף הוא בגין עבירת איומים שיוחסה לו. אין להקל ראש בעבירת איומים ובמיוחד איומים שהושמעו כלפי שופט. הדבר מערער את הסדר החברתי ובחופש הפעולה של הפרט. באיום הראשון שהשמיע הנאשם, הגיע מאבטח שהורה לו לצאת אומנם הנאשם לא פסק, איים שוב, תוך זלזול, ביזוי והיעדר רתיעה ממשית וברורה מבית המשפט, מהחוק ומהמאבטח. יחד עם זאת הנאשם נטל אחריות על מעשיו ובכך חסך זמן שיפוטי יקר. הנאשם נושק לשנות הארבעים לחייו, אב לשלושה ילדים, נשוי, לטענתו היה שייך בעברו לעולם הפשע, אך שינה את דרכיו וכעת מפרנס את משפחתו בכבוד ומנסה להחזיר חובות רבים שהצטברו במהלך שנותיו העברייניות. יש להתחשב בכך שהנאשם נמצא כעת בדרך הישר שכן תקופה ארוכה לא נפתחו כנגדו תיקים דבר המצביע על רצונו להתרחק מדרכו העבריינית שהייתה מוכרת לו עד כה. אומנם לא ניתן להתעלם מהעבירות בהן הורשע, עבירת איומים, אותה יש לגנות מן השורש ובפרט איומים שהופנו כלפי שופט ועבירת התנהגות פסולה במקום ציבורי שהעונש הקבוע בגינה הינו 6 חודשי מאסר בפועל. לאחר שקלול ודיון בכלל הראיות נגזר על הנאשם 5 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור עבירות בהן הורשע וקנס כספי בסך 1,000 שקלים או 10 ימי מאסר במקומם.

בתיק פלילי 10-06-38849 - הנאשם הורשע בעבירה של איומים באולמה של כבוד השופטת רבקה פלדמן. לפי כתב האישום, בסוף מאי שנת 2010, בשעות הבוקר, לאחר שהשופטת הקריאה את גזר דינו איים הנאשם בפגיעה שלא כדון בגופה של השופטת בכוונה להקניטה או להפחידה. הנאשם קרע את דפי הפרוטוקול ואיים כי ירדוף אחר השופטת כל ימי חייה ושהיא "תשלם את המחיר". לנאשם עבר פלילי מכביד בין היתר בעבירות סמים, אלימות ורכוש ואף ריצה עונשי מאסר בעברו. בעבירת איומים ובפרט איום על שופט, נפגע חופש פעולתו של הפרט ושל השופט האמור לגזור את הדין ללא חשש או מורא. במעשיו, הנאשם פגע וביזה את מערכת המשפט ואמון הציבור בה. העדר הסכמה או תרעומת על החלטת הדין מן הראוי שיעשו באופן מכובד ומאופק. דבריו של הנאשם פגעו בכבודו של עובד הציבור ובמערכת המשפט בה הוא משרת.

הנאשם טען כי דבריו נאמרו עקב מורת רוחו מתוצאות גזר הדין וטען כי יש להסתפק בעונש מאסר על תנאי או בעבודות שירות. הנאשם הביע חרטה על מעשיו וביקש להתחשב בהליך הגמילה שעבר מסמים ובדרך הישר בה הוא פוסע שכן הוא לומד בכלל ועובד בעבודות ניקיון.

נקבע כי יש לקבל את חוות דעתו של הממונה בדבר עבודות שירות. הנאשם כיום בשנות השישים לחייו, סב לנכבדים וכן עבר הליך גמילה מסמים. למרות עברו הפלילי הכבד, נגזר על הנאשם 6 חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות ו-6 חודשי מאסר על תנאי לבל יבצע עבירות אלימות לרבות איומים. כמו כן הושת על הנאשם קנס בסך של 2,000 שקלים או 5 ימי מאסר במקומו.

זומנת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בגין איום על שופט?

איום על שופט הינו דבר חמור ביותר, בין אם נעשה במפורש ובין אם במשתמע, שכן הדבר מהווה פגיעה בשלטון החוק במערכת המשפט. עבירת איומים פוגעת בחופש הבחירה והפעולה של הפרט ומסכנת את בטחונו וערכים מוגנים אחרים על כן יש לגנות ולעקור זאת מן השורש, גם אם הדבר נעשה בסערת רגשות. בכל מקרה של היעדר הסמכה עם החלטת הדין, יש לבטא את הדברים באופן מכובד וראוי. ניתן לפנות לנציבות תלונות הציבור על שופטים במקרה של טענות נגד שופטים ובכך לנהוג בדרך מקובלת.

במידה זומנת לחקירה או למשפט פלילי בגין איום על שופט אתה זקוק לעורך דין פלילי מנוסה שיסע לך בניהול ההליך הפלילי נגדך, בין אם זה בחקירה המשטרתית ובין אם זה בכותלי בית המשפט, שכן המדובר בעבירה פלילית שתוצאתה יכולה להיות חמורה מאוד הכוללת כאפשרות סבירה לחלוטין גם שהייה מאחורי סורג ובריח. משרדנו מספק ייעוץ וייצוג משפטי לנאשמים המואשמים בעבירות איומים מזה תקופה ארוכה ובכך שומר נאמנה על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצונם. במידה ונלקחת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בגין איום על שופט פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.